

Kvinnor i Sverige 2021

CEDAW-nätverkets lättlästa rapport

Innehåll

	Om Rapporten	3
Bestämmelse 1:	Diskriminering	6
Bestämmelse 2:	Lagar för att stoppa diskriminering	8
	Rekommendation om våld mot kvinnor	11
Bestämmelse 3:	Utveckling och framsteg	13
Bestämmelse 4:	Tillfälliga åtgärder för att nå jämställdhet	14
Bestämmelse 5:	Stereotypa roller för kvinnor och män	16
Bestämmelse 6:	Stoppa prostitution och handel med kvinnor	18
Bestämmelse 7:	Rätt till politiskt arbete	20
Bestämmelse 8:	Internationellt arbete	22
Bestämmelse 9:	Rätt till medborgarskap	23
Bestämmelse 10:	Rätt till utbildning	26
Bestämmelse 11:	Rätt till arbete	29
Bestämmelse 12:	Rätt till hälsa och sjukvård	32
Bestämmelse 13:	Ekonomiska och sociala rättigheter	34
Bestämmelse 14:	Kvinnor som bor på landsbygden	36
Bestämmelse 15:	Lika inför lagen	38
Bestämmelse 16:	Äktenskap och familjeliv	40

Om rapporten

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och friheter.

Kvinnor ska inte diskrimineras på grund av sitt kön.

Att bli diskriminerad betyder att bli orättvist behandlad.

För att se till att det blir så har Förenta Nationerna (FN) skrivit ett dokument om kvinnors rättigheter.

Dokumentet heter Kvinnokonventionen och har funnits sedan år 1979.

Kvinnokonventionen förkortas ofta CEDAW efter sitt engelska namn.

I Kvinnokonventionen finns 16 bestämmelser

som handlar om kvinnors rättigheter på olika områden.

Det gäller till exempel rätten till arbete, utbildning, hälsa och att bestämma över sin egen kropp.

Nästan alla länder i Förenta Nationerna har sagt ja till Kvinnokonventionen.

Det betyder att länderna är skyldiga att göra allt som behövs för att få slut på diskriminering mot kvinnor.

Sverige är ett av alla länder som har sagt ja.

Inom FN finns Kvinnokommittén.

De kontrollerar att länderna gör det de har lovat.

Vart fjärde år måste varje land lämna en rapport om vad de har gjort.

Sverige lämnade sin senaste rapport i mars 2020.

Efter det skriver kvinnorörelsen en skuggrapport.

Det betyder att vi berättar hur vi tycker att kvinnors situation är i Sverige och hur bra regeringen följer Kvinnokonventionen.

I rapporten har vi också krav på vad Sverige kan göra bättre.

Flera organisationer är med och tar fram rapporten.

Tillsammans kallar vi oss CEDAW-nätverket.

Vi i nätverket vill att fler kvinnor ska veta om sina rättigheter och kunna ställa krav.

Vi vill se till att regeringen håller det de lovat om att arbeta för kvinnors rättigheter.

Vi har skrivit rapporten på lätt svenska för att fler ska kunna läsa den.

Vi tycker det är viktigt att alla kan lära sig om kvinnors rättigheter.

CEDAW-nätverket jobbar också för att fler ska känna till Kvinnokonventionen.

Regeringen bestämde för fyrtio år sedan att de skulle följa den, men det är fortfarande många som inte vet att konventionen finns.

Om fler känner till konventionen kan den följas bättre.

De organisationer som är med i CEDAW-nätverket och som står bakom denna rapport är:

- Sveriges Kvinnolobby
- Birth Rights Sweden
- Dea-föreningen
- Fredrika Bremer-förbundet
- Gröna Kvinnor Internationella
- Kvinnoförbundet
- Kvinnlig prioritet
- KvinnorKan
- Kvinnors Nätverk
- Lönelotsarna
- Operation 1325
- Riksförbundet Internationella Föreningen Fem-Inclusion, RIFFI
- Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer
i Sverige, Roks
- Riksorganisationen Glöm Aldrig Pela och Fadime, GAPF
- Stockholms FN-förening
- Sveriges Kvinnliga Läkares Förening
- Tantpatrullen
- Tjejers Rätt i Samhället, TRIS
- UN Women Sverige
- Unizon
- Varken Hora Eller Kuvad, VHEK
- WINNET Sverige
- World of no sexual abuse, Wonsa
- Östersjöfred

Bestämmelse 1: Diskriminering

Kvinnokonventionen säger

När kvinnor har sämre möjligheter eller blir sämre behandlade än män, är det diskriminering av kvinnor.

När kvinnor inte har samma mänskliga rättigheter som män, är det diskriminering av kvinnor.

Det är också diskriminering när kvinnor inte har samma friheter som män, när det gäller politik, ekonomi, kultur och att vara aktiva i samhället.

Så är det i Sverige idag

För att kunna mäta om kvinnor diskrimineras behövs undersökningar och statistik, som redovisar hur det ser ut för flickor och kvinnor.

Om man bara undersöker hur det ser ut för barn och elever i skolan får vi aldrig veta hur det ser ut för flickor i skolan.

När könsneutrala ord används, där orden inte berättar om eleven är en flicka eller pojke, får vi inte fram de skillnader som kan drabba flickor.

Många myndigheter är dåliga på att göra undersökningar så pass tydliga att man ser skillnad på kvinnor och män.

Vi kräver

- ➔ Se till att man alltid kan se skillnad på hur det fungerar för kvinnor och män. Det behövs för att vi ska kunna skapa lika villkor och förbättra jämställdheten. Om vi inte får syn på skillnaderna så kan vi heller inte göra något åt dem.
- ➔ De hatbrott och terrorbrott som idag finns i lagboken ska också gälla hat eller terror mot kvinnor.

Bestämmelse 2: Lagar för att stoppa diskriminering

Kvinnokonventionen säger

Länderna säger bestämt nej till all diskriminering av kvinnor.

Länderna ska arbeta politiskt på bästa och snabbaste sätt för att få slut på diskrimineringen.

Länderna ska skriva lagar som förbjuder diskriminering av kvinnor och se till att alla följer lagarna.

Länderna ska se till att de som bryter mot lagar om diskriminering kan bli straffade.

Länderna ska se till att domstolar och andra myndigheter skyddar kvinnors rättigheter lika bra som männens rättigheter.

Länderna ska inte göra sådant som diskriminerar kvinnor och även se till att inga myndigheter diskriminerar.

Länderna ska se till att personer, företag eller föreningar inte diskriminerar kvinnor.

Länderna ska skriva nya lagar för att få bort allt i samhället som diskriminerar kvinnor.

Länderna ska ta bort alla lagar som kan diskriminera kvinnor.

Så är det i Sverige idag

Det är svårt för kvinnor som utsatts för diskriminering att få hjälp av Diskrimineringsombudsmannen (DO).

När DO ser ett fel, till exempel på en arbetsplats så får inte arbetsgivaren något straff, bara information.

DO kollar sällan om felen rättas till.

De senaste åren har DO mest ägnat sig åt att göra information.

Många myndigheter har ett ansvar att arbeta för ökad jämställdhet, till exempel Arbetsförmedlingen och Skolverket.

Men vi vet inte hur stor nytta deras arbete med jämställdhet gör, för det finns inga krav på att undersöka det.

Vi tycker att regeringen ska styra myndigheterna tydligare.

Vissa kommuner är duktiga på att arbeta med jämställdhet.

Andra kommuner är sämre på det.

Vi kräver

- ➔ Regeringen måste förklara tydligare vad Diskrimineringsombudsmannen (DO) ska göra. DO måste ska göra fler kontroller.
- ➔ Myndigheterna måste bli bättre på att arbeta med jämställdhet. De måste också visa vilka förbättringar de gjort. Regeringen måste ställa fler krav på myndigheterna.

Rekommendation om våld mot kvinnor

I rekommendation nr 35 säger FN:s Kvinnokommitté att alla länder ska förbjuda våld mot kvinnor.

Så är det i Sverige idag

Mäns våld mot kvinnor är ett stort problem i Sverige.

Under 2019 sa 38 200 kvinnor

att de hade blivit slagna

och 23 200 kvinnor sa att

de hade varit med om sexualbrott.

De flesta våldtäkter som anmäls leder inte till något straff.

En kvinna som blivit slagen av en man

kan behöva skydd i ett skyddat boende.

Det saknas sådana boenden i många kommuner.

Idag när Internet är så stort

är det vanligt att flickor och kvinnor utnyttjas sexuellt på Internet.

Det är ett stort problem att flickor och kvinnor könsstympas.

Det betyder att delar av deras underliv skärs bort,

för att de inte ska kunna njuta av sex.

Det behövs mer kunskap om hur många som drabbats

och hur de kan få hjälp.

Kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnor som är födda utanför Sverige drabbas oftare än andra kvinnor av våld.

Vi kräver

- ➔ Alla anmälda brott ska utredas av polisen.
- ➔ Polisen måste få särskilda pengar för att arbeta mot sexualbrott.
- ➔ De som arbetar på domstolar behöver lära sig mer om sexualbrott och om mäns våld mot kvinnor.
- ➔ Se till att kvinnor som behöver skyddat boende får det.

Bestämmelse 3: Utveckling och framsteg

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska göra allt de kan för att säkerställa full utveckling och framsteg för kvinnor.

Så är det i Sverige idag

I Sverige är vi duktiga på datorer och digitalisering. Men våra lagar har inte anpassats för den nya tekniken. Kvinnor och flickor behöver skyddas från att råka illa ut på Internet.

Vi kräver

- ➔ Se till att kvinnor och flickor skyddas från att utnyttjas och diskrimineras på Internet.

Bestämmelse 4: Tillfälliga åtgärder för att nå jämställdhet

Kvinnokonventionen säger

Ibland kan länder behöva göra tillfälliga lagar för att det ska gå fortare att få ett jämställt samhälle.

De tillfälliga lagarna är inte diskriminerande och länderna ska ta bort dem när det har blivit jämställt mellan kvinnor och män.

Länderna kan bestämma om särskilda lagar som skyddar mammor med barn.

De lagarna är inte diskriminerande.

Så är det i Sverige idag

Många företag i Sverige är inte jämställda.

De som bestämmer och styr i ett företag är med i det som kallas för ”styrelsen”.

35 procent av personerna i företagens styrelser är kvinnor.

90 procent av de som är ordförande i styrelserna är män.

Det finns en regel som säger att stora företag måste försöka att ha lika många kvinnor som män i ledningen.

Den regeln gäller inte alla företag och det finns heller inga straff om företagen misslyckas med det.

Bland de som leder stora företag saknas också personer som är födda utanför Sverige.

Vi kräver

- ➔ Bestäm att stora företag måste ha fler kvinnor i sina styrelser.
Om inte 40 procent av personerna i styrelsen är kvinnor, så ska företaget betala böter.
- ➔ Företag måste göra mer för att fler kvinnor ska kunna bli verkställande direktör (VD) och ordförande.

Bestämmelse 5: Stereotypa roller för kvinnor och män

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska göra det som behövs för att få slut på sådana sätt att leva och sådana vanor som säger att kvinnor är mindre värda än män och som gör att kvinnor har ett sämre liv.

Länderna ska se till att alla förstår att kvinnor och män tillsammans har ansvar för att ta hand om och uppfostra barnen.

Så är det i Sverige idag

De flesta som jobbar som sjuksköterskor och förskollärare är kvinnor. De flesta som jobbar med teknik och bygg är män. Det kallas för könsstereotypa roller.

Ofta visas kvinnor och män i stereotypa roller i reklam.

Kvinnor visas ofta på ett sexualiserat sätt.

Det betyder att kvinnor ska vara snygga och sexiga och att delar av deras kroppar syns.

Kvinnors kroppar används för att sälja saker.

Detta kallas ibland för könsdiskriminerande eller sexistisk reklam.

Många unga kvinnor mår dåligt på grund av dessa bilder.

Det saknas en lag som förbjuder sådan reklam.

Kvinnor gör mer arbete i hemmet som de inte får betalt för.
Kvinnor är oftare hemma med barn än vad män är (föräldralediga).
Regeringen måste göra mer för att kvinnor och män
ska ta hand om hem och barn lika mycket.

Vi kräver

- ➔ Se till att skolan arbetar emot stereotypa roller för flickor och pojkar i förskolan och skolan.
- ➔ Förbjud reklam som diskriminerar kvinnor och visar flickor och kvinnor som sexobjekt.

Bestämmelse 6: Stoppa prostitution och handel med kvinnor

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska bestämma lagar och arbeta på alla sätt för att stoppa människohandel och prostitution.

Så är det i Sverige idag

I Sverige finns en lag som säger att det är förbjudet att köpa sex.

Lagen säger att den som köper sex är den som ska straffas.

Den som säljer sex ska aldrig straffas.

Lagen säger att det är den som köper sex som är ansvarig.

Lagen kallas för sexköpslagen och kom till år 1999.

Lagen är väldigt viktig för jämställdhet och kvinnors rättigheter.

Sexköpslagen har gjort att inte lika många män köper sex i Sverige.

Lagen har också gjort att färre människor säljer sex i Sverige jämfört med i andra länder.

Men det finns fortfarande stora problem med människohandel och sexköp.

Det är få män som begår dessa brott som blir straffade.

Det behövs fler skyddade boenden där de som utnyttjats i prostitution kan få hjälp.

Många tjejer blir lurade på internet där de uppmanas att lägga ut sexiga bilder.

Många tjejer luras sedan in i prostitution.

När svenska män köper sex, sker det oftast utomlands.

År 2014 sa statsminister Stefan Löfven att detta borde vara olagligt, men regeringen har ännu inte tagit fram en sådan lag.

Det behövs också en lag

som hindrar svenskar att utnyttja kvinnor i fattiga länder att bära och föda barn mot betalning.

Det kallas surrogatmödraskap.

Vi kräver

- ➔ I hela Sverige behövs det grupper med poliser som ska arbeta mot prostitution.
- ➔ De som arbetar på domstolar måste lära sig mer om prostitution. Deras arbete mot prostitution och människohandel måste bli bättre.
- ➔ Det måste finnas fler ställen där kvinnor som sålt sex kan få bo och få hjälp.
- ➔ Det ska vara förbjudet att betala någon för att bära och föda barn.

Bestämmelse 7: Rätt till politiskt arbete

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska arbeta för att kvinnor inte ska bli diskriminerade i politiken. Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att bli valda till politiker.

Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att arbeta politiskt för att förändra samhället.

Kvinnor ska ha samma möjligheter som män att vara med i politiska föreningar och i andra föreningar för att påverka samhället.

Kvinnor ska kunna ha alla slags arbeten i samhällets institutioner.

Så är det i Sverige idag

Sveriges regering har 23 ministrar.

Av dem är 12 kvinnor och 11 män.

Nästan hälften av riksdagens 349 ledamöter är kvinnor.

Det är något fler än vid tidigare val.

I kommuner och regioner är det ungefär lika många kvinnor som män som är politiker. Men det är stora skillnader mellan olika kommuner.

Det är oftast män som får de högsta positionerna.

Sverige har aldrig haft en kvinnlig statsminister.

Många politiker får ta emot elaka kommentarer och hot.
Kvinnliga politiker får ofta de allra elakaste kommentarerna
där man också kommenterar deras utseende och kroppar.

Om kvinnor inte vågar vara politiker
på grund av hot och hat
så får vi en sämre demokrati i Sverige.

Vi kräver

- ➔ Hot och hat mot politiker måste straffas.
- ➔ De politiska partierna måste se till
att det blir fler politiker från
de grupper i samhället som sällan blir politiker.

Bestämmelse 8: Internationellt arbete

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska se till att kvinnor har samma möjligheter som män att arbeta politiskt för sitt land.

Kvinnor ska inte bli diskriminerade när de arbetar i organisationer i andra länder eller som samarbetar med andra länder.

Så är det i Sverige idag

Regeringen arbetar för att kvinnor och män ska ha lika möjlighet att arbeta internationellt.

På myndigheten som arbetar med att minska fattigdom i världen och hjälpa människor som lever i fattigdom och förtryck (Sida), behöver personalen lära sig mer om jämställdhetsintegrering.

Det betyder att de behöver bli bättre på att tänka på jämställdhet i alla beslut som de tar.

Vi kräver

- ➔ Se till att alla som arbetar med bistånd och samarbetar med andra länder har kunskap om jämställdhet.
- ➔ Se till att fler kvinnor är med i allt arbete som handlar om att skapa fred och lösa konflikter. När kvinnor inte får vara med och bestämma blir det svårare att nå jämställdhet.

Bestämmelse 9: Rätt till medborgarskap

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rätt som män att bli medborgare i ett land och att behålla eller byta sitt medborgarskap.

Att bli medborgare betyder att få fulla rättigheter och skyldigheter i ett land.

Lagar ska säga att kvinnors medborgarskap inte ska ändras om kvinnan gifter sig med en person från ett annat land, eller om hennes partner byter medborgarskap.

Kvinnan får inte heller förlora medborgarskapet i ett land för att hon gifter sig med en person från ett annat land, eller för att partnern byter medborgarskap.

Kvinnor ska ha samma rättigheter som män att påverka vilket medborgarskap deras barn ska ha.

Så är det i Sverige idag

De flesta personer som flyr till Sverige för att söka skydd (asyl) är män. Ungefär 65 procent är män, 35 procent kvinnor.

År 2020 kom 500 ensamkommande barn till Sverige, 150 av dem var flickor.

Ungefär 4900 kvinnor och 5500 män fick rätt att stanna här.

Det händer att de kvinnor som söker skydd i Sverige inte får sina rättigheter undersökta.

De som ansöker om att få stanna i Sverige bor ofta på Migrationsverkets asylboenden.

Det är många kvinnor som inte trivs där.

De känner sig övervakade av männen.

Vi kräver

- ➔ Låt flickor och kvinnor komma till Sverige på ett säkert sätt. Låt kvinnor och deras barn gå före i kön när Sverige tar emot så kallade kvotflyktingar.
- ➔ De som beslutar om vilka människor som ska få stanna i Sverige behöver lära sig mer om varför just kvinnor behöver skydd.
- ➔ Låt kvinnor få stanna så länge de vill i Sverige. Det kallas permanenta uppehållstillstånd. Kvinnor ska få egna tillstånd. De ska inte hänga ihop med en mans tillstånd.
- ➔ Kvinnor måste få möjlighet att komma till Sverige och återförenas med sina familjer.

Bestämmelse 10: Rätt till utbildning

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rättigheter som män till utbildningar.

Kvinnor ska få information om utbildning, få börja studera och kunna få betyg från skolor, både på landet och i städerna.

Detta ska gälla alla skolor, från förskola till utbildningar på universitet, tekniska utbildningar och yrkesutbildningar.

Kvinnor ska komma in på samma kurser, och kunna göra samma prov, ha lika kunniga lärare och lika bra skollokaler, böcker och skolmaterial som män.

Kvinnor ska ha samma möjlighet som män att söka och få pengar för att kunna studera.

Kvinnor ska ha samma möjlighet som män att få lära sig läsa och skriva.

Länderna ska se till att kvinnor inte slutar sina utbildningar för tidigt.

Länderna ska hjälpa de flickor och kvinnor som har slutat skolan för tidigt.

Kvinnor ska ha samma möjlighet som män att vara med på idrott och gymnastik i skolor.

Så är det i Sverige idag

De som bestämmer över skolan behöver förstå hur det kan vara i skolan.

På ett sätt för flickor. På ett annat sätt för pojkar.

Det är svårt att förstå om man bara talar om elever.

Det är viktigt att prata om både flickor och pojkar.

Annars får man inte syn på skillnaderna.

Flickor får högre betyg än pojkar

i alla ämnen utom matematik.

Där är de lika duktiga.

När skolan diskuteras, så är det ofta pojkarnas problem som diskuteras.

Till exempel att de inte får lika bra resultat som flickorna.

Man glömmer att prata om flickornas problem.

Skolflickor mår ofta sämre än pojkarna.

Många flickor är mycket stressade av skolarbetet.

Många flickor på högstadiet

får dumma kommentarer om sina kroppar av killarna på skolan,

Ibland tafsar killarna

och gör andra saker som inte tjejerna vill.

Fler kvinnor än män studerar på högskola.

Men 71 procent av professorerna inom högskolan är män.

Professorer är de som har de höga positionerna.

Vi kräver

- ➔ Gör skillnad på pojkar och flickor i de dokument som styr skolan.
Det behöver synas hur flickor har det.
- ➔ Se till att alla som arbetar i skolan har kunskap om hedersrelaterat våld, det betyder att familjemedlemmar försöker styra över och bestämma allt för sina döttrar och systrar. De som arbetar i skolan måste göra en anmälan till socialtjänsten om de misstänker något sådant.
- ➔ Se till att flickor med funktionsnedsättning får det stöd de behöver i skolan.

Bestämmelse 11: Rätt till arbete

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska se till att kvinnor inte diskrimineras på arbetet.

Företag och organisationer som anställer ska använda samma bestämmelser när de anställer kvinnor som när de anställer män.

Kvinnor ska ha lika lön som män om de gör samma slags arbete.

Kvinnor ska ha samma rättigheter att få bidrag som män om de blir arbetslösa, sjuka eller skadade på arbetet.

Kvinnor ska ha samma rätt till pension som män.

Kvinnor ska ha samma rättigheter som män att arbeta i en bra arbetsmiljö.

När kvinnor väntar barn, ska de skyddas extra, till exempel vara lediga om jobbet är tungt.

Kvinnor som har arbeten som kan vara skadliga om de är med barn ska få extra skydd, eller få byta arbete eller få vara sjukskrivna.

Det ska vara förbjudet att avskeda kvinnor för att de gifter sig eller för att de är med barn, eller för att de är föräldralediga.

Kvinnor ska kunna vara lediga från jobbet och få pengar av staten när de får barn.

De ska inte förlora arbetet, eller fördelar i arbetet eller bidrag för att de får barn.

Samhället ska ordna till exempel förskola så att föräldrar har möjlighet att arbeta och vara med och påverka i samhället.

Så är det i Sverige idag

Kvinnor får mindre betalt än män, även om de gör samma slags arbete. Även om kvinnor har högre utbildning än män är kvinnornas löner 10 procent lägre än männens.

Kvinnor arbetar mer gratis i hemmet än vad män gör, till exempel med mat, disk, tvätt, städning och att hjälpa barnen och gamla föräldrar. Då är det svårt att samtidigt arbeta på ett betalt jobb och att få högre lön där.

Det är oftast mammorna som är föräldralediga med sina bebisar. Kvinnorna tar ut 80 procent av föräldraledigheten.

Många kvinnor jobbar inom vård och omsorg. Där är det ofta stressigt, och svårt att påverka sin egen arbetsdag.

Om man har det stressigt på jobbet samtidigt som man har mycket att göra i hemmet är det lätt att bli sjuk.

Idag är kvinnor sjukskrivna nästan dubbelt så mycket som män. 70 procent av de som är sjukskrivna för att de mår psykiskt dåligt är kvinnor.

När kvinnor arbetar kortare tid och har lägre lön, så får de lägre pension när de blir gamla.

Pension är de pengar man får av staten när man är gammal.

Kvinnor har 31 procent lägre pension än män.

Många äldre kvinnor är fattiga.

Vi kräver

- ➔ Stoppa skillnader i lön mellan kvinnor och män.
- ➔ Bestäm att pappor ska vara föräldralediga halva tiden.
- ➔ Gör om pensionssystemet och höj kvinnors pensioner.

Bestämmelse 12: Rätt till hälsa och sjukvård

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska skriva lagar som får slut på diskriminering av kvinnor i sjukvården och hälsovården.

Kvinnor ska ha lätt att komma till hälsovården.

Om de vill ska de få information om att skaffa barn och om preventivmedel.

Kvinnor ska få tillräcklig, gratis och bra vård när de är med barn, när de föder barn och efter att de fött barn.

Kvinnor ska få bra mat när de är gravida och när de ammar.

Så är det i Sverige idag

Vi som bor i Sverige får allt längre liv.

Det gäller alla utom kvinnor som har låg utbildning.

De får allt kortare liv.

Kvinnor är mer borta från sina jobb för att de är sjuka än vad män är.

Kvinnor som jobbar med vård, skola och omsorg har störst risk att bli sjuka.

Ofta mår de psykiskt dåligt på grund av stress.

Många flickor och unga kvinnor mår psykiskt dåligt.
Bland 15-åriga flickor är det dubbelt så många flickor
som mår psykiskt dåligt
jämfört med pojkar.

När kvinnor ska föda barn
saknas det ofta barnmorskor som kan hjälpa dem.
Många barnmorskor har slutat på sina jobb.
De hade inte en bra arbetsmiljö.

Vi kräver

- ➔ Ge bättre hjälp till kvinnor som mår psykiskt dåligt.
- ➔ Gör så att färre kvinnor är hemma från jobbet för att de är sjuka.
- ➔ Ge mer pengar till förlossningsvården där kvinnor föder barn.

Bestämmelse 13: Ekonomiska och sociala rättigheter

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rätt som män att få pengar och bidrag till familjen.

Kvinnor ska ha samma rätt som män att ta banklån och andra lån.

Kvinnor ska ha samma rätt som män att hålla på med idrott eller kultur, vara med i föreningar och annat som man gör på fritiden.

Så är det i Sverige

Det är skillnad mellan hur stor inkomst som kvinnor och män har. Denna skillnad har inte minskat på 25 år.

De senaste åren har flera förändringar av skattesystemet varit bäst för män.

Män får mer pengar kvar när skatterna sänks.

Kvinnor tar emot mer bidrag än män, till exempel föräldrapenning, för att de oftare tar hand om barn, sjukersättning, för att kvinnor oftare är sjuka, och bostadsbidrag för att kvinnor oftare har lägre inkomster. De här bidragen har inte höjts lika mycket som skulle behövas.

Kvinnor har 31 procent lägre pension än män. Många kvinnor som är pensionärer är fattiga.

Vi kräver

- ➔ **Förändra skattesystemet så att det ökar jämställdheten.**
- ➔ **Höj bidrag och pensioner.**
Den som blir förälder eller sjuk måste veta
att pengarna räcker.
Pensionen måste räcka för alla.

Bestämmelse 14: Kvinnor som bor på landsbygden

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor på landsbygden ska ha samma rättigheter som kvinnor i städerna.

Kvinnor på landsbygden ska ha samma tillgång till hälsovård och sjukvård.

De ska ha samma tillgång till utbildning, arbete och att ta lån.

Kvinnor på landsbygden har rätt att bo bra, ha el och vatten.

Kvinnor på landsbygden ska kunna ta sig fram och få information på samma villkor som kvinnor och män i städerna.

Så är det i Sverige

Kvinnor som växer upp på landsbygden utbildar sig mer än pojkarna där.

Flickorna börjar oftare studera på en högskola.

Sedan flyttar de sällan tillbaka till landet.

De har lättare att få jobb i en stad.

Flera BB på landsbygden har stängt så när kvinnor på landet ska föda barn, kan det vara så långt som 30 mil till närmaste sjukhus.

När pengar delas ut till projekt om arbete på landsbygden glömmar man ofta bort de utrikesfödda kvinnorna.

De har extra svårt att hitta jobb utanför städerna.

När företag på landsbygden får bidrag, går pengarna oftast till företag som drivs av män.

På landsbygden är det svårt att förflytta sig om man inte har en egen bil.

Kvinnor åker oftare kollektivt med buss eller tåg.

Det är ungefär hälften så vanligt att kvinnor äger en bil.

Vi kräver

- ➔ Kvinnor och män på landsbygden ska ha samma möjligheter till arbete.
- ➔ Se till att alla får jämställd service, även de som bor på landet.
Alla som bor i Sverige måste få service.
Det ska inte spela någon roll om du är man eller kvinna eller var du bor.
Flickor och kvinnor som bor på landet ska ha samma rättigheter som pojkar och män, till exempel när det gäller att få vård, utbildning eller att äga mark.
- ➔ Se till att kvinnor på landsbygden kan föda barn under trygga förhållanden.

Bestämmelse 15: Lika inför lagen

Kvinnokonventionen säger

Länderna ska se till att lagar gäller lika för kvinnor och män.

Länderna ska se till att kvinnor och män har samma rättigheter när det handlar om lagar, till exempel att anmäla någon för ett brott.

Kvinnor ska ha samma rätt som män att skriva avtal och äga pengar, hus eller företag.

Ett avtal som är skrivet så att det försämrar kvinnors rättigheter ska inte gälla.

Länderna ska se till att kvinnor har samma rätt som män att resa, och att välja var de vill bo.

Så är det i Sverige idag

De svenska lagarna gäller lika för både kvinnor och män.

Det finns bara en lag som diskriminerar kvinnor.

Det är en lag som handlar om att sköta renar och kallas rennärlingslagen.

Lagen är mycket viktig för samiska kvinnor.

Vi kräver

- ➔ Se till att rennärlingslagen blir jämställd.

Bestämmelse 16: Äktenskap och familjeliv

Kvinnokonventionen säger

Kvinnor ska ha samma rätt att gifta sig som män.

Kvinnor ska ha rätt att välja vem de vill gifta sig med.

De ska bara gifta sig om de själva vill.

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och skyldigheter när de är gifta och om de skiljer sig.

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och skyldigheter när de är föräldrar, både de som är gifta och ogifta, när det gäller frågor om barnen.

Barnens bästa ska alltid gälla först.

Kvinnor ska ha rätt att välja hur många barn de vill ha, och hur lång tid som ska gå mellan barnen.

De har också rätt att få utbildning och information så att de kan använda denna rättighet.

Kvinnor och män har samma rättigheter och skyldigheter när det gäller att adoptera barn eller att vara förmyndare eller god man för barn.

Kvinnor har samma rättigheter som män att till exempel välja efternamn eller välja yrke.

Varje stat ska ha en lag som säger hur ung en person ska vara för att få gifta sig.

Barn ska inte få gifta eller förlova sig.

Bara vuxna personer får gifta sig.

Så ser det ut i Sverige

Bland flickor som är födda i ett annat land än Sverige säger sju procent att de inte får välja vem de ska gifta sig med.

År 2020 blev lagen mot barnäktenskap strängare.

Den som gifter bort ett barn kan straffas.

Det är också förbjudet att ta med ett barn utomlands, för att barnet ska bli gift där.

Könsstympning är förbjudet i Sverige.

Könsstympning betyder att delar av könsorganet skärs bort.

Ingen får heller ta med ett barn utomlands för detta.

Det är olagligt att vara gift med fler än en person.

Trots det finns det nästan 300 polygama äktenskap i Sverige.

Det är svårt att skilja sig,

om man efteråt kommer att få ont om pengar.

I en undersökning sa 21 procent av kvinnorna att de inte hade råd att skilja sig.

Vi kräver

- ➔ **Myndigheter behöver lära sig mer och arbeta mot hedersrelaterat våld.
Det betyder att familjemedlemmar kontrollerar flickors liv så att de inte får göra som de vill eller gifta sig med vem de vill.**
- ➔ **Om det finns risk att en flicka tas från Sverige för att giftas bort eller könsstympas, så måste det stoppas.**
- ➔ **Om en pappa slår en mamma, ska pappan inte kunna få vårdnaden om barnet.
Barn ska inte behöva träffa en pappa som slagits, om barnet inte vill.**

**Rapporten har tagits fram med
pengar från Jämställdhetsmyndigheten.**

© Sveriges Kvinnolobby 2021

Formgivning: Ebba Jansson

Tryck: Åtta.45 Tryckeri AB Stockholm 2021

ISBN: 978-91-986201-3-9